

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐՈՒՏԵԼԻԿ

ԿՅԱԺ

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ
ԸՆԴԱՆՈՒԹ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Սույն թվականի նոյեմբերի 26-ից մինչև դեկտեմբերի 9-ը Եվրոպական Եկեղեցիների Համաժողովի (ԵԵՀ) ընդհանուր քարտուղար ժամանակակից գտնվում էր Սովորական Միությունում՝ այցելելու համար Համաժողովի անդամ ութ Եկեղեցիներին։ Նա եղավ Մոսկվայում, Լենինգրադում, Հայաստանում, Վրաստանում և Մերձավայրական երեք հանրապետություններում։

Վերջին տարիներին Եվրոպական Եկեղեցիների Համաժողովը մեծ աշխատանք է ծավալում միջեկեղեցական, Էկումենիկ կյանքի աշխուժացման համար։ Օժանդակում է քույր Եկեղեցիների փոխհարաբերությունների սերտացմանը։ Այս իմաստով ահա կարևոր են նման այցելությունները՝ տեղում ծանրանալու համար անդամ Եկեղեցիների եկեղեցական կյանքին։

Տիար ժամ Ֆիշերը դեկտեմբերի 1-ին եղավ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, ծանրացավ Մայր տաճարի և Գանձատան մշակութային արժեքներին, հետաքրքրվեց հոգևոր ճեմարանի ուսումնական խնդիրներով, ԵԵՀ-ի անունից պատրաստակամություն հայտնեց օժանդակել հոգևոր ճեմա-

րանին՝ ուսման ընթացքը ավելի նպատակալաց և արդյունավետ դարձնելու համար։

Ժամ Ֆիշերը դեկտեմբերի 3-ին եղավ նաև Արարատյան հայրապետական թեսի առաջնորդանիստ Ս. Սարգսի եկեղեցում, որտեղ հանդիպում ունեցավ առաջնորդական փոխանորդ Տ. Գարեգին եպս. Ներսիսյանի հետ։ Բարեկամական մթնոլորտում գրուց ծավալվեց քույր Եկեղեցիների փոխօգնության, եկեղեցական կյանքի մասին տեղեկությունների աշխույժ փոխանակման անհրաժեշտության մասին։ Ընդգծվեց մանավանդ Եկեղեցիների դերը ժողովուրդների միջև բարեկամության և համաշխարհային խաղաղության համար մըղկած պայքարում։

Տիար Ֆիշերը Մայր Աթոռ հանձնեց ԵԵՀ-ի ողերձը Գերագույնի՝ գլխավոր քարտուղար Գորբաչովի և պրեզիդենտ Ռեյգանի հանդիպման առիթով։

«Մենք ապրում ենք նախածննդյան հիսյակի օրերը՝ խաղաղության հույսով և Տիար թագավորության սպասումով։ Այդ թա-

գավորության մեջ չի լինի ո՞չ պատերազմ, ո՞չ առելություն, ո՞չ սրտնեղություն, այլ միայն խաղաղություն, սեր և արդարություն:

Մենք վկաներն ենք խաղաղության և ժողովրդների միջև փոխըմբռնման մի մեծ հույսի ծնունդի: Միշին հեռահարության հրեհների վերացման մասին համաձայնությունը մի առաջին քայլ է՝ վերացնելու համար զարհուրելի զինանոցները, որոնք սպառնում են մեր աշխարհին: Մենք հույսով ենք, որ զինաթափման այս դիմամին շարժումը կամի, և արդպիսով խնայվող միջոցները կդրվեն բոլոր ժողովրդների կյանքի և զարգացման ծառայության մեջ:

Կարծում ենք, որ այս համաձայնությունը գործնական մի նշան է այն վստահության, որ կարող է և պետք է հաստատվի ժողովրդների միջև:

Մենք աղոթում ենք դեկտեմբերի 7-ի հանդիպման համար և խնդրում Եվրոպայի Եկեղեցիներից ու քրիստոնյաներից՝ մըշտապես աղոթելու խաղաղության, արդարության և այն քանի համար, որ Աստուծո գեղեցիկ ստեղծագործությունը պահպանվի»:

Լենինգրադ և Ժնև,
1 դեկտեմբերի 1987 թ.

Տիար Ֆիշերը Հայաստանից մեկնեց՝ Հայ Եկեղեցու մասին խորացած ծանոթությամբ և այն հաստատ համոզումով, որ Քրիստոսի հնագույն Եկեղեցիներից մեկը՝ Հայաստանյաց Սուպերկան Եկեղեցին, ինչպես իր ողջ պատմության ընթացքում, այնպես էլ հիմա հավատարիս է քրիստոնեական պատգամին՝ «Յերկիր խաղաղութիւն և ի մարդիկ հաճութիւն»:

Հայաստանից վերադարձին Ժամանակակից Վեհապետի հոգե հետևյալ շնորհակալական նամակը.

ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱԶԳԵՆ Ա.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ա. Էշմիածին

Զերդ Սրբություն,
Սովետական Միությունից Ժման իմ վերադարձից անմիջապես հետո ծանրաբեռնվեցի գրասենյակային նյութերով, որոնք պահանջում էին շուտափույթ ուշադրություն, գրավեցի Տիեզերական Պատրիարք Նորին Սրբություն Դեմետրիոս Ա. ի Ժման այցելությամբ, ինչպես նաև Եթու-ի ֆինանսական կոմիտեի նիստերով: Այս բոլոր պատճառ եղան, որ միայն այսօր կարողաց գրել Զեզ այս նամակը:

Ուզում եմ արտահայտել իմ խորին շնորհակալությունները Զեզ և Հայաստանյաց Սուպերկան Եկեղեցու բոլոր մարմիններին՝ իմ այցելության հետ կապված բոլոր կարգադրությունների համար: Ծառ լավ փորձառություն էր իմ աշխատանքի համար, արդյունավետ և օգտակար: Խորացես գնահատում եմ նաև այն ժամանակը, որ Դուք անձնապես, Զերդ Սրբություն, տրամադրեցիք ինձ:

Իմ այցելության ծրագիրը կազմված էր այնպես, որ ես, թեկուզ սահմանափակ ժամանակում, հնարավորություն ունենայի տեսնելու Սովետական Միությունում Եթու-ի ամեամ Եկեղեցիների կյանքը իրենց իսկ միջավայրում: Այսամբ շփումները համարում եմ ավելի քան արժեքավոր: Խորացես շնորհակալ եմ ազնվության համար այն մարդկանց, որոնք օգնեցին ինձ, և կուզենայի, որ իմ սրտագին շնորհակալությունները հասանեին բոլորին Զեր միջոցով:

Լավագույն մաղթանքներով ի Հիսոս Քրիստոս,

Դիմում Զեր

Ժման,
17 դեկտեմբերի 1987. թ.

ԺԱՆ ՖԻՇԵՐ

